

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 12.

A' Magyar Kurir 12-dik darabjához.

B é t s

Midőn a' mult esztendőben Ő Felsége a' Császárné Magyar Országban megfordulván Komárom Vármegyének Kis-Bér nevű helységében megállapodnék, ott Ő Felségét a' helység birtokosa Nagy Méltóságú Gróf Battyáni Antal Ő Nagyságát, egy mezei mulattság által kívánta mulattatni. Ennek emlékezetére és némű némű hímzésére itt Bétsben egy igen jeles Balét vagy Tántzjáték készült ilyen tizim alatt: A' Kis-Béri Mezei Mulattság. — Ámbár az Előadása ezen jeles Tántzjátéknak minden kitelhető Pompával és Mesterséggel mennjen véghez, a' honnan azt a' Bétsi Publikum nagyobb része nagy meglepéssel és gyönyörködéssel szokta szemlélni: mindazáltal a' magyar érzésű szívek és fülek sokban megütköznek, minéműek: hogy a' Magyar Tántzhoz a' nótá alig hasonlít valamit a' valódi Magyar Tántznótához; hogy az öltözet általjában nem Magyaros; hogy a' Magyar soha sem tántzol egy társaságban a' Tzigányokkal a' mint itt hibásan előadódik. Azonban a' Tántz mesterséges volta ezt a' hibát a' Nézők nagy része előtt meglehetősen eltakarja. — Sokkal nagyobb örömmézzel szemléli a' Magyar, a' Nemzeti Tántz díszes voltát ugyan ezen Teátrumi Darabban, midőn azt egy Magános Tántzos igen jól előadja, 's lehet látni, a' mit arról a' Poéta mond:

Benne a' rátartós gögje Ásiának.

Diszt ad Európa tiszos módijának:

a' mint a' következő igen jeles történet eléggé megbizonyítja.

Vitéz tetteiről eléggé esmeretes Házánkfia Báró Simonyi, a' Hessen-Hombur-

gi Huszárok Öbestere, mulattságot kívánván szerezni az alatta vitézkedő Huszárnak, egy Svadront az az 120 legényt kövölők a' Karinthiai Teátromhoz parantsól; a' kik ott sorba állván az Adjutáns a' Kaszszatartóhoz megy ezen szóval: *Százhusz Biletet a' felső emeletbe.* Ez tsudálkozva kiszámlálja. Az Adjutáns Úr megfizet érte, 's felkommandirozza a' legénységet párjával a' gráditson, a' kik ott az első padot végig elfoglalák, 's a' parantsolat szerint a' játék alatt a' legnagyobb tsendeséggel voltak, mind addig, míg Hersel nevű Tántzos egy Magános Magyar Tántzot elkezdett. Ekkor a' Vitézek Nemzeti tizeiktől gyúlasztatván 's bajszokat neki símogatván egyszerre Hurrah Hurrah kiáltásra fakadtak, úgy hogy ezentúl a' Publikum nem a' Játszókra, hanem ezen öröme fakadt Vitézekre függesztette benne gyönyörködő szemeit. Ezen Mulattság adakozó indulatú Szerzője méltó örömet érezhet Vitéz fiaihoz mutatott hajlandóságának. A' több jelenlévő Magyarok pedig eleven emlékeztettek ezen látás által Csokónainak ama soraira:

Nemes Magyar Tántzom! ki ősi nyelvünkkel
'S Ruhánkkal jöttél ki ditső nemzetünkkel.
Ki Európai finnyás lakhelyeden
Máig sem szenvedtél motkot szépségeden,
Az siai színen fénylik nemességed,
'S még a' módi nán tett alatsónnyá téged:
Im a' külső népek hámulják díszedet,
'S tulajdon Nemzeted hogy bétsul tégedet! —

Magyar Ország.

A' Háládatosság el nem halgatthatja vélem: hogy Tek. Ns. és Vitézlő Tornalyai Tornallyai Márton Úrnak azon jó szílvőségét, 's a' katonaság eránt viseltető különös szívbéli buzgóságát közönségessé ne

téttessenem, melyly szerént a' múlt új esztendőnek első napján itten Tek. Ns. Gömör és Kiss Hont törvényessen egyesült vármegyébe helyheztetett Kosnyó Bánya városába fekvő Verbunk kommandónak, a' közönségesen fennálló nagy Drágaságnak enyhítésésere, hazafiui szeretetből, a' Káplároknak ugyan 2. 2 Rft. a' köz Legényeknek pedig egyikének egyikének 1 Rft. ajándékozni méltóztatott, 's valamint most, úgy már az előtt is, nagy Lelkűségét és példa nélkül való jó szívűségét ezen Commandóval sok ízben éreztette.

Jurics Antal

Hadnagy és Verbunk Cömds.
a' Gróf Gyulay 60. Ezeredjében.

J e l e n t é s.

Ámbár én azon tudósításban, melylyt a' Virgilius' Georgiconjának magyar fordítása felől a' múlt esztendei Magyar Kurír' 98-adik száma alatt tettem volt közönségszé, azoktól a' T. T. Olvasóktól, kik fordításomat megszerézni akarnák nyilván tsak *neveiket* (nem pedig pénzt) kívántam, hogy hozzám felküldeni méltóztassanak, alább ismét világos szóval *Subscribensket* (nem pedig Praenumeransokat) öszveszedő érdemes Urakról emlékeztem; ámbár továbbá már tsak abból magából is, hogy a' munkának végrehajtását, és kiadását a' *magokat előre jelentőknek* számától függesztettem fel, látnivaló, hogy illy bizonytalanságra nem is kívánhattam praenumeratiót, melylyből abban az esetben, ha talám érdemes Praenumeransaim kevés számmal fogtak volna lenni, a' pénznek ide 's tova való küldözése miatt mind-két részről tsak a' sok kedvetlen bajoskodás, zűrzavar, és haszontalan költség okozódott volna: mindazáltal, a' mint a' hozzám érkezett levelek közzül sokakból megtetszik, számosan találkoztak, a' kik vagy nem értvén világosan kívánságot, vagy ha azt jól értették is, de hazafiúi buzgósághól készakartva többet akarván tselekedni, és hathatósabban akarván

jó igyekezetemet előmozdítani, mint én azt magam kívántam, a' könyvnek kiszabott árrát némelly T. T. Collector Uraknál már le is fizették.

Ezeknek a' buzgó Hazafiaknak jószívűségeket én háládatos köszönettel vészem; de szükségesnek látom itten nyilván kijelenteni, hogy én a' minapi híradásomban a' Magyar Georgiconra semmi praenumeratiót nem kívántam, annyival inkább most nem kívánok, sőt el sem is fogadhatok. Mivel egy olyan közhasznú hivatalra esvén meghívattatásom, melyly megkívánja, hogy időmet egy darabig egészen néki szenteljem, a' Georgicon kiadásához úgy a' mint reményltem, és külömben lehetett volna is, már most hamarjában nem láthatok. De mivel örömmel tapasztalom, hogy együgyű mezei Músámbak szerentséje volt Hazámfiak előtt néminémű kedvességet találni: igérem, hogy mihelyt a' szorosabb köteleesség felfüggesztett mezei sípomat újra elővenni megengedi, itt e' városi lármában elkezdett mezei énekemet majd otthon bődlog Hazám kenyérmezején végig elénekelem. Most pedig azokat a' jó szívű Hazafiakat, kik már praenumeratiót szedtek öszve, szeretettel kérem, hogy kinek-kinek a' pénzét, melylyt nekem magamhoz venni, bizonytalan ideig magamnál tartani igazságtalanság volna, visszaadni, nekem pedig az alkalmatlanságról, melyly ez által Nékiek akaratom ellen okozódik, megengedni méltóztassanak. Szükségesnek látom itt megemlíteni azt is, hogy én hozzám tulajdon magamhoz praenumeratió-pénz tsupán tsak egy pár exemplárra való (= 5 for. V. Cz.) érkezett Selmeltz Bányáról, melylyt is köszönettel vissza küldeni el nem múlatok.

A' mi végezetre sok érdemes Hazafiaknak azon kívánságát illeti, hogy a' subscriptora kiszabott időt hosszabítanám meg, és a' Subscribensket öszveszedő Urakat nyilván nevezném ki; mivel amannak rövid volta ezeknek pedig nem tudása miatt

igen sokaknak, haszinte kedvek volna is a' Magyar Georgiconra subscribálni, abban módjok nem lehetne: örömmel fogom teljesíteni ezen minden tekintetben helyes kívánságot, tsakhogy mivel, a' mint mondom, környűállásaim' miatt ehhez a' munkához már most egy ideig úgy a' mint külföldben lehetett volna nem láthatok, sok, és könnyen általlátható okokra nézve helyesebbnek ítélem a' subscriptiót most bezárván, tsak akkor nyitni meg ujra, és akkor nevezni ki a' Subscribenseket öszveszedő érdemes Urakat, mikor a' kész munka sajtó alá adódhatik.

Írtam Bétsben Febr. 2-dikán 1816.

Kerekes Ferentz.

A' Magyar Természethistóriáról.

Sok bajjal és költséggel annyira mehettem, hogy a' Természethistóriához tartozó képes Táblákból, egynéhánnyal többet, mint a' mennyin ara magokat jelentettek, elkészítettem, és a' Pestre induló Hajós' kezében van; de mikor vergődik ez helyre, 's a' könyveket 's táblákat mikorra szedhetem rendbe, a' napját meghatározva meg nem mondhatván, egynéhány nappal inkább későbbre teszem mint korábbra, hogy a' könyvek' elvitetése után senki híjába ne járasson. Bizvást lehet hát azokért küldeni Pestre Februárius' utolsó napjára: vagy, hogy az utánhajrás kineknek annál könnyebben essen, és óltsón vagy ingyen vitethesse el a' könyveket, jó lessz azokat a' Pesti Jósefnapi vásárra (sokadalomra) menőkre bizni. — Ki mennyit fizetett előre, maga jól tudja, én nállam is be van írva; a' még hátralévő árát pedig ugyanazon biztosa által megküldheti. Úgy

mások is, a' kik előre nem fizettek, az egész árát Pestre küldvén, a' könyvet és telyes számú táblákat fogyatkozás nélkül megkapják.

A' Munka maga, mely szinte 33 arkus, azoknak a' kik magokat előre jelentették, 6. for. —
Másoknak 6. — 30 kr.
Egyegy Tábla, természeti színében, — 18—
Feketén „— 12 —

Az előre fizető szegény sorsu Tanulók megkapják a' magokét két-harmadrész árán.

Semmi része nints a' két Magyar Hazának, a' honnan a' héállandó Pesti vásárra alkalmatosság ne menne: melly szerént a' könyveket elvitetni könnyű lessz.

A' Természethistória II-dik Kötetjé, melybe a' *Madarakat*, *Kéllakiat* (amphibia) és a' *Halakat* szándékozom szorítani, munkában van, és lehet rá foglaló-segedelmet adni ugyanazon vásárkor, 5 forintot, vagy ha kinek tetszik többet, hogye egészen a' magam' pénze feküdjön benne.

Ugyan azon Pesti Jósefnapi vásár idején lehet találni minden egyéb Munkáimat is, a' Földmívelési Kimitán kívül, Pesten, tulajdon szállásomón, az Új városón, Sas úttzán, 236-dik szám alatt, a' diófánál (in der neuen Stadt, in der Adlergasse, Nro. 236. beim Nuszbaum), és Eggenberger 's Kilitán Könyvárosoknál.

A' Nemzeti-Gazda is, vagy elébb vagy később, vélekedésem szerént el fog indulni, vagy a' maga erején mint eddig, vagy pedig valamelyik political Magyar Újság takarója alatt, mint Toldalék.

K. Sz. Pethe Ferentz.

Febr. 7-dik napján adtak 100] Forint Huszaspénzért 365 1/3 forintot Váltótáblában. Egy Császári aranyért 16 fl. 57 kr.